

QORTI TA' L-APPELL KRIMINALI

**ONOR. IMHALLEF
DAVID SCICLUNA**

Seduta tal-15 ta' Ottubru, 2008

Appell Kriminali Numru. 267/2007

Il-Pulizija

v.

Martin Farrugia

Il-Qorti,

Rat l-imputazzjoni migjuba mill-Pulizija Ezekuttiva kontra Martin Farrugia talli fl-10 ta' Frar 2005 u matul l-ahhar tliet xhur, gewwa ic-Cirkewwa u bnadi ohra f'Malta f'hinijiet differenti kellu fil-pussess tieghu d-droga Kokajina, specifikata fl-Ewwel Skeda ta' l-Ordinanza dwar il-Medicini Perikoluzi Kap 101 tal-Ligijiet ta' Malta meta ma kienx fil-pussess ta' awtorizzazzjoni ghall-importazzjoni jew ghall-esportazzjoni mahrug mit-Tabib Principali tal-Gvern skond id-dispozizzjonijiet tar-4 u s-6 Taqsima ta' l-Ordinanza u meta ma kienx bil-licenzja jew xort'ohra awtorizzat li jimmanifattura, jew li jforni d-droga msemija u meta ma

kienx b'xi mod iehor bil-licenzja mill-President ta' Malta li jkollu d-droga imsemmija fil-pussess tieghu u naqas li jipprova li d-droga msemmija giet fornuta lilu ghall-uzu esklussiv tieghu skond ir-ricetta kif provdut fir-regolamenti msemmija u dan bi ksur tar-regoli ta' 1939 dwar il-Kontroll Intern tad-Drogi Perikoluzi (G.N. 292/1939) kif sussegwentament emendati u bi ksur ta' l-Ordinanza dwar il-Medicini Perikoluzi Kap 101 tal-Ligijiet ta' Malta, liema droga nstabet f'tali cirkostanzi li juru li ma kinitx ghall-uzu esklussiv tieghu.

Il-Qorti giet mitluba sabiex, barra milli tapplika l-piena skond il-ligi, tordna lill-imsemmi Martin Farrugia sabiex ihallas l-ispejjes li ghandhom x'jaqsmu mal-hatra ta' l-esperti skond l-artikolu 533 tal-Kap. 9 tal-Ligijiet ta' Malta;

Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali tat-3 ta' Lulju 2007, li permezz taghha dik il-Qorti, wara li rat it-Taqsimiet 4 u 6, l-artikoli 22(1)(a), 22(2)(b)(i) tal-Kap. 101, ir-regolament 9 tal-GN 292/1939, sabet lill-imsemmi Martin Farrugia hati ta' l-imputazzjoni dedotta kontra tieghu u kkundannatu ghal piena ta' prigunerija ta' 27 xahar u ghall-hlas ta' multa ta' seba' mitt lira Maltin (Lm700) li tista' tithallas b'rati ta' Lm50 kull xahar bl-ewwel pagament isir fi zmien erba' gimghat mid-data tas-sentenza appellata, u fin-nuqqas ta' hlas ta' xi pagament il-bilanc ikun dovut f'daqqa u kull hames liri Maltin (Lm5) mhux imhallsa jinbidlu f'jum prigunerija. Il-Qorti kkundannat ukoll lill-istess Martin Farrugia jhallas l-ispejjes ta' l-esperti li jammontaw ghal Lm110.63 ai termini ta' l-artikolu 533 tal-Kap. 9 tal-Ligijiet ta' Malta. Inoltre ordnat id-distruzzjoni tad-droga taht il-harsien tar-Registratur;

Rat ir-rikors ta' appell ta' l-imsemmi Martin Farrugia pprezentat fit-12 ta' Lulju 2007 li permezz tieghu talab li din il-Qorti tirrevoka s-sentenza appellata billi tiddikjarah mhux hati ta' l-imputazzjoni dedotta u minnha tilliberah skond il-ligi; minghajr pregudizzju, f'kaz li dan l-appell ma jintlaqax, tirriforma s-sentenza appellata fil-parti tal-piena billi minflok tigi imposta sanzjoni aktar ekwa ghac-cirkostanzi tal-kaz;

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat l-atti kollha tal-kawza;

Semghet it-trattazzjoni tad-difensuri tal-partijiet;

Ikkunsidrat:

L-aggravji ta' l-appellant huma fil-qosor is-segwenti: (1) Huwa jichad kategorikament kull rabta li l-prosekuzzjoni qed tallega bejnu u l-borza li fiha nstabet il-kokaina; (2) Dato ma non concesso li kellu l-borza *de quo* fil-pussess tieghu, il-prosekuzzjoni ma gabet l-ebda prova li din ma kinitx ghall-uzu esklussiv tieghu; (3) Minghajr pregudizzju ghall-premess, il-piena nflitta tista' tigi mibdula jew ridotta.

L-ewwel zewg aggravji jehtiegu apprezzament mill-gdid tal-provi u, kif gie kostantement ritenut, huwa principju ormaj stabilit fil-gurisprudenza ta' din il-Qorti (kemm fil-kaz ta' appelli minn sentenzi tal-Qorti tal-Magistrati kif ukoll fil-kaz ta' appelli minn verdetti u sentenzi tal-Qorti Kriminali) li din il-Qorti ma tid-disturbax l-apprezzament dwar il-provi maghmul mill-ewwel Qorti jekk tasal ghall-konkluzjoni li dik il-Qorti setghet ragjonevolment u legalment tasal ghall-konkluzjoni li waslet ghaliha. Fi kliem iehor, din il-Qorti ma tirrimpjazzax id-diskrezzjoni fl-apprezzament tal-provi ezercitata mill-ewwel Qorti izda taghmel apprezzament approfondit tal-istess biex tara jekk dik l-ewwel Qorti kinitx ragjonevoli fil-konkluzjoni taghha. Jekk izda din il-Qorti tasal ghall-konkluzjoni li l-ewwel Qorti fuq il-provi li kellha quddiemha, ma setghetx ragjonevolment tasal ghall-konkluzjoni li waslet ghaliha, allura din tkun raguni valida, jekk mhux addirittura mpellenti, sabiex din il-Qorti tid-disturba dik id-diskrezzjoni u konkluzjoni¹.

¹ Ara, fost ohrajn, l-Appelli Kriminali Superjuri: **Ir-Repubblika ta' Malta v. Domenic Briffa**, 16 ta' Ottubru 2003; **Ir-Repubblika ta' Malta v. Godfrey Lopez u r-Repubblika ta' Malta v. Eleno sive Lino Bezzina** 24 ta' April 2003, **Ir-Repubblika ta' Malta v. Lawrence Ascjak sive Axiak** 23 ta' Jannar 2003, **Ir-Repubblika ta' Malta v. Mustafa Ali Larbed; Ir-Repubblika ta' Malta v. Thomas sive Tommy Baldacchino**, 7 ta' Marzu 2000, **Ir-Repubblika ta' Malta v. Ivan Gatt**, 1 ta' Dicembru 1994; u **Ir-Repubblika ta' Malta v. George Azzopardi**, 14 ta' Frar 1989; u l-Appelli Kriminali Inferjuri: **Il-Pulizija v. Anthony Bartolo**, 6 ta' Mejju 2004; **Il-Pulizija v. Maurice Saliba**, 30 ta' April 2004; **Il-Pulizija v. Saviour Cutajar**, 30 ta' Marzu 2004; **Il-Pulizija v. Seifeddine Mohamed Marshan et**, 21 ta' Ottubru 1996; **Il-Pulizija v. Raymond Psaila et**, 12 ta' Mejju 1994; **Il-Pulizija v. Simon Paris**, 15 ta' Lulju 1996; **Il-Pulizija v.**

Din il-Qorti ghalhekk ghamlet ezami akkurat tal-provi sabiex tara jekk l-ewwel Qorti setghetx legittimament u ragjonevolment tikkonkludi kif ikkonkludiet dwar il-htija ta' l-appellant.

L-appellant isostni li ma kellux x'jaqsam mal-borza li fiha nstabet il-kokaina. Jghid li d-dinamika ta' kif allegatament sehew l-affarijiet u kif relatati max-xhieda tal-prosekuzzjoni u kif spjegati fl-istqarrija tieghu ma jikkostitwux provi idoneji li jikkonvincu legalment dwar il-pussess ta' tali borza da parti tieghu. Jghid li kieku verament kellu l-borza u meta fuq il-vapur qalulu li sejra ssir tfittxija, kien jarmi jew jiddisponi mill-borza immedjatament fuq il-vapur u mhux fil-lok fejn il-vettura twaqqfet biex zgur jghin lill-Pulizija tassigura r-rabta fattwali.

L-appellant jirreferi wkoll ghall-fatt li kien hu li talab li ssir tfittxija ghall-impronti tas-swaba' fuq il-borza u r-rizultat kien li kien hemm biss impornta parzjali li ma kinitx bizzejjed ghall-fini ta' komparazzjoni. Din ir-rizultanza, ikompli l-appellant, la darba mressqa minnu, ixxaqqaq sal-grad tal-probabbli l-allegazzjoni tal-prosekuzzjoni tal-kuntatt fiziku bejn idu u l-borza. Jigifieri hija cirkostanza, jenfasizza l-appellant, li ssahhah it-tezi tieghu u mhux iddghajjifha.

Issa, mill-provi jirrizulta li fl-10 ta' Frar 2005 xi membri ta' l-Iskwadra tad-Droga, fuq struzzjonijiet ta' l-Ispettur Nezren Grixti, marru c-Cirkezza fejn waqqfu Toyota bajda misjuqa mill-appellant hekk kif tela' fuq il-vapur ta' Ghawdex. L-appellant inghata struzzjonijiet sabiex jirkeb fis-seat tal-passiggier filwaqt illi wiehed mill-Pulizija rikeb fis-seat tax-xufier u nizzel il-karozza minn fuq il-vapur.

Fl-istqarrija tieghu l-appellant jghid illi z-zewg pulizija l-ohra mxew mal-vettura wkoll 'l isfel. Imbaghad jghid: *"Hekk kif jiena hragt minn gewwa l-vettura tieghi flimkien*

Carmel sive Chalmer Pace, 31 ta' Mejju 1991; **Il-Pulizija v. Anthony Zammit**, 31 ta' Mejju 1991.

mal-pulizija li dak il-hin kien qed isuq il-vettura tieghi, jiena qghadt nistenna l-pulizija l-ohra li kienu bil-mixi. Kien dak il-hin li huma sabu din il-borza taht il-vettura tieghi. Nixtieq nghid ukoll li jiena dejjem b'idi fil-but kienu u lanqas ghamilt xi affarijiet ohra. U jiena nixtieq inqid li jiena dejjem b'idi fil-but kont mill-bidu nett.” Fl-istqarrija l-appellant jichad li d-droga kienet tieghu.

Il-pulizija li kienu nvoluti fit-tfittxija u l-arrest ta' l-appellant kienu P.C. 138 Joseph Portelli, P.C. 1013 Raymond Debono u P.C. 351 Joseph Borg. Din il-Qorti sejra tirreferi ghax-xiehda taghhom rispettivament.

P.C. 138 Joseph Portelli xehed li kif nizzlu l-karrozza l-art u ser jibdew jaghmlu tfittxija, *“x'hin resqin lejn il-karrozza nnutajna lill-imputat hierieg mill-karrozza, mar lejn in-naha ta' wara u minn gol-but tal-gakketta hareg borza u waddabha ma' l-art u pprova jressaqha b'siequ taht il-karrozza. Din il-borza elevajniha mill-ewwel”*

P.C. 1013 Raymond Debono xehed illi kien hu li saq il-karrozza 'l isfel minn fuq il-vapur bl-appellant hdejh. Qal: *“Kif qed nirriversja lura l-karrozza tieghu, hareg qabli l-imputat u rajtu jaghmel mossa qisu tbaxxa ffit mill-hgiega ta' wara. Kif hrigt mill-karrozza, P.C. 138 indikali, qalli Ray igbor il-borza li hemm taht il-karrozza, li kien waddab l-imputat stess.”* Dak il-hin li ra lill-appellant jitbaxxa u jaghmel mossa, kien ghadu kemm waqqaf il-karrozza. Qal ukoll li karozi ohra fuq il-vapur kien hemm imma fuq il-moll ma kienx hemm.

P.C. 351 Joseph Borg xehed illi meta nizlu minn fuq il-vapur, il-karrozza twaqqfet hdejn il-hajt. *“P.C. 138 gibed minn quddiem il-karrozza bil-mixi u jiena bil-mixi minn wara tal-karrozza u hareg l-imputat ... u kellu idejh fil-but dak il-hin u beda miexi lejn wara tal-karrozza. U jien miexi min-naha l-ohra tal-karrozza. Kif gejna kwazi wicc'imb wicc hareg idejh il-leminija u tefa' borza ma' l-art u xxuttjaha taht il-karrozza u P.C. 1013 nizel jigborha.”* Imbaghad in kontro-ezami: *“Kif ipparkajna mal-hajt s'intendi ried jinzel mill-karrozza u ahna qeghdin mixjin mal-karrozza. Jien kont fuq in-naha ta' wara tal-karrozza u P.C. 138 kien fuq in-*

naha ta' quddiem. Kif nizel mill-karozza hu gibed lura lejn il-karozza, beda miexi lura u jiena kont qiegħed fil-kantuniera fejn il-fanal tal-karozza. Kif gie vicin, kif gie qisu fejn il-pilastru ta' wara tal-karozza hu rema dik il-borza minn gol-but."

Jingħad l-ewwelnett li s-sentenza appellata hi ben motivata u minn dak li xehdu dawn it-tliet membri ta' l-lskwadra ta' kontra d-droga, l-ewwel Qorti setgħet ragjonevolment u legalment tikkonkludi li **“għandha provi konvincentissimi quddiemha li kien l-imputat li waddab il-borza bil-kokaina”**. Ix-xieħda ta' dawn it-tliet pulizija hi fil-fatt cara u din il-Qorti, bħall-ewwel Qorti, ma ssib l-ebda raguni biex tiskarta dak li qalu dawn ix-xieħda li, wara kollox, kienu qegħdin jagħmlu d-dover tagħhom. Din il-Qorti, ukoll bħall-ewwel Qorti, ma tarax inkonsistenzi bejn dak li xehdu, kif evidenzjat mill-brani suriprodotti. It-tlieta li huma fil-fatt iddeskrivew id-dinamika ta' l-incident mill-perspettiva li kellhom huma, cioe` skond il-posizzjoni li kienu fiha. Id-dinamika, jigifieri, kienet li kien fil-mument li l-appellant hareg mill-karozza meta din giet ipparkjata fuq il-moll li rema l-borza bil-kokaina. Difatti huwa evidenti minn kif graw l-affarijiet – sorrett anke minn dak li qal l-appellant fl-istqarrija tiegħu – li l-appellant, meta kien għadu fuq il-vapur, necessarjament inhasad meta marru fuqu dawn il-pulizija u ma seta' kien hemm l-ebda opportunita` biex jipprova jarmi, kif qiegħed jissuggerixxi fir-rikors ta' appell tiegħu, il-borza in kwistjoni f'dak il-mument, imdawwar kif kien mill-pulizija. L-unika opportunita` li kellu kienet proprju meta hareg mill-karozza qabel P.C. 1013 u ttanta jahbi l-movimenti tiegħu warajha.

Kwantu mbagħad għan-nuqqas ta' sejbien ta' impronti ta' l-appellant fuq il-borza in kwistjoni, il-fatt li nstabet impronta li ma kinitx tajba għall-komparazzjoni hi prova negattiva li ma teskludix awtomatikament il-provi appena msemmija, u cioe` x-xieħda okulari.

Għaldaqstant l-ewwel aggravju qiegħed jigi respint.

Kwantu għat-tieni aggravju, l-appellant jgħid illi *dato ma non concesso* li l-provi juru li huwa kellu fil-pussess tiegħu

I-borza in kwistjoni, il-prosekuzzjoni ma rnekkilxiex tipprova li d-droga hemm kontenuta kienet fil-pussess tieghu f'cirkostanzi li juru li ma kinitx ghall-uzu esklussiv tieghu. L-appellant jaghmel diversi sottomissjonijiet f'dar-rigward li ghandhom valur argumentattiv konsiderevoli.

Izda tajjeb hawn li ssir referenza ghal dak li qalet din il-Qorti diversament presjeduta fis-sentenza fl-ismijiet **II-Pulizija v. Mohammed Ben Hassen Trabelsi** tas-17 ta' Frar 1997 dwar kif il-kwistjoni ta' jekk ammont ta' droga jkunx ghall-uzu esklussiv ta' l-imputat o meno ghandha tigi ezaminata:

“I-ewwel nett wiehed ghandu jara jekk l-ammont ta' droga huwiex ammont li normalment wiehed jassocja ma uzu personali, u sa hawn il-piz tal-prova (u cioe` l-prova tal-ammont u tal-pussess) qieghed fuq il-prosekuzzjoni; jekk, pero`, dak l-ammont ikun tali li normalment wiehed ma jassocjahx mal-uzu esklussiv da parti tal-pussessor, ikun jispetta lill-imputat li jipprova, imqar fuq bazi ta' probabbilita`, li dak l-ammont kien ghall-uzu esklussiv tieghu, u dan b'applikazzjoni tal-Artikolu 26(1) tal-Kap. 101.”

Fil-kaz odjern il-prosekuzzjoni ppruvat il-pussess. Inoltre l-piz li kien hemm fil-borza, salv dak li ser jinghad dwar il-purita`, ma jistax jinghad li kien xi wiehed irizorju. Pero` l-aqwa prova li pproduciat il-prosekuzzjoni tinsab fl-istqarrija ta' l-appellant stess f'din is-sensiela ta' mistoqsijiet u twegibiet:

*“M. Inti ghandek xi problema ta' droga?
T. No sir.
M. Inti qatt ghamilt uzu mid-droga kokaina?
T. No.
M. Inti qatt ghamilt uzu minn xi droga ohra barra dik misjuba illum?
T. Meta kelli xi sittax-il sena u kont ghamilt uzu mid-droga tal-cannabis.”*

Issa, prova ossia cirkostanza wahda tista', skond ic-cirkostanzi tal-kaz, tkun bizzejjed biex tissodisfa lill-Qorti lil

hin minn kull dubju dettat mir-raguni li l-pussess tad-droga in kwistjoni ma kienx ghall-uzu esklussiv tal-pussessur. Minn dak li qal l-appellant fl-istqarrija tieghu u li bl-ebda mod ma varja tul il-proceduri peress illi ghazel, kif kellu kull dritt li jaghmel, li ma jixhidx, l-unika konkluzjoni li tista' tinstilet hi li d-droga in kwistjoni mhux talli ma kinitx ghall-uzu esklussiv tieghu talli l-anqas ma kienet ghall-uzu tieghu. Huwa veru illi l-appellant fl-istqarrija tieghu cahad ukoll kull konnessjoni mad-droga in kwistjoni. Izda hawn ghandna dikjarazzjoni cara u inekwivoka li huwa qatt ma ghamel uzu mid-droga kokaina, dikjarazzjoni, jigi ribadit, li ma hijjex kontradetta bl-ebda mod.

Ghalhekk anke t-tieni aggravju huwa respint.

L-ahhar aggravju jirrigwarda l-piena li l-appellant iqis bhala eccessiva. Issa, in materja ta' piena l-principju regolatur huwa li din il-Qorti mhux normali li tiddisturba d-diskrezzjoni ta' l-ewwel Qorti fl-ghoti tal-piena sakemm din ma tkunx tohrog barra mil-limiti stipulati fil-ligi u ma jkun hemm xejn x'jindika li kellha tkun inqas minn dik li tkun fil-fatt inghatat².

Fil-kaz in ezami m'hemm l-eba dubju li l-piena taqa' fil-parametri tal-ligi. Difatti l-piena ghar-reat li tieghu nstab hati l-appellant igib mieghu piena ta' prigunerija ghal zmien mhux inqas minn sitt xhur izda mhux izjed minn ghaxar snin u multa ta' mhux inqas minn erba' mija u hamsa u sittin euro u sebgha u tmenin centezmu (465.87) izda mhux izjed minn hdax-il elf, sitt mija u sitta u erbghin euro u sebgha u tmenin centezmu (11,646.87).

L-ewwel Qorti ghamlet diversi konsiderazzjonijiet dwar il-piena, inkluz dwar il-purita` tad-droga li nstabet. Hija qalet minn banda li l-purita` tista' jittiehed in konsiderazzjoni f'dik li hija piena. Mill-banda l-ohra pero` rreferiet ghall-European Legal Database on Drugs li ma titkellimx dwar differenza bejn piz pur u piz imhallat. Jidher ghalhekk li fil-

² Ara, fost ohrajn, Appelli Kriminali: **Il-Pulizija v. Nikola Farrugia et**, 2 ta' Ottubru 2002; **Il-Pulizija v. Maurizio Massimiliano**, 13 ta' Novembru 2003; **Ir-Repubblika ta' Malta v. David Vella**, 14 ta' Gunju 1999; **Ir-Repubblika ta' Malta v. Eleno sive Lino Bezzina**, 24 ta' April 2003.

Kopja Informali ta' Sentenza

komputazzjoni tal-piena l-ewwel Qorti ma tat l-ebda piz lill-fattur tal-purita`. Dan qieghed jinghad peress illi din il-Qorti hi tal-fehma li hemm sproporzjon bejn il-purita` tad-droga li nstabet u l-piena nflitta. Difatti dan kien kaz pjuttost insolitu, stante li hawn si trattava ta' 36.94 g. ta' purita` estremament baxxa ta' 3%. Dan ifisser li l-ammont effettiv ta' kokaina fil-fatt kien ta' 1.1082 g. Fil-fehma ta' din il-Qorti din is-sitwazzjoni ma tistax tigi mwarrba u ghandha twassal ghal temperament fil-piena.

Ghal dawn il-motivi:

Tiddeciedi billi tirriforma s-sentenza appellata, tirrevokaha in kwantu kkundannat lill-imsemmi Martin Farrugia ghal prigunerija ghal perijodu ta' 27 xahar u minflok tikkundannah ghal prigunerija ghal perijodu ta' tnax-il xahar filwaqt li tikkonferma s-sentenza appellata fil-bqija b'dan li l-perijodu ghall-hlas tal-multa jibda jiddekorri millum.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----